

## Tunguárvirkjun í Þistilfirði

Umsagnir og viðbrögð við skipulagslýsingu vegna deiliskipulags og breytingu á Aðalskipulagi Langanesbyggðar 2007-2027

06.03.2025

Kynningartími skipulagslýsingar var frá 6.02.2025 til 28.02.2025

Tafla 1. Efnisatriði umsagna og athugasemda og viðbrögð við þeim

UMSAGNARAÐILI	EFNISATRIÐI	VIÐBRÖGÐ
Norðurþing 11.02.2025	Skipulags- og framkvæmdarráð gerir ekki athugasemdir við fyrirleggjandi skipulagslýsingu..	Umsögn gefur ekki tilefni til breytinga á lýsingu skipulagsins.
Rarik 18.02.2025	Rarik gerir ekki athugasemdir við breytingu á aðalskipulagi en bendir á að innan svæðisins er 33kV stofnstrengur mill Kópaskers og Þórshafnar sem þarf að taka tillit til. Hafa skal samband við Rarik ef framkvæmdir verða í námunda við strenginn.	Umsögn gefur ekki tilefni til breytinga lýsingu skipulagsins. Ábendingu um stofnstreng verður komið á framfæri til skipulagsaðila.
Minjastofnun Íslands 19.02.2025	Skrá þarf öll þau svæði sem verða fyrir áhrifum framkvæmdarinnar, aðkomuvegi, efnistökusvæði og svo frv. Taka þarf tillit til minja ef þær finnast á svæðinu við útfærslu skipulagsins auk þess sem fjalla þarf um þær og áhrif skipulagsins á þær í greinargerð/umhverfisskýrslu. Útlínur sýnilegra fornleifa skulu færðar inn á deiliskipulagsuppdrátt svo fram komi með skýrum hætti umfang og afstaða minjanna, sem og punktar þar sem ekki sést til minja á yfirborði.  Tillaga að breytingu á aðalskipulagi sem og tillaga að deiliskipulagi þarf að koma til umsagnar hjá Minjastofnun þegar skráning liggur fyrir. Í kjölfarið getur Minjastofnun tekið afstöðu til þess hvort menningarminjar séu í hættu vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Rétt er að vekja athygli á því að skráningu fornleifa, húsa og mannvirkja telst ekki lokið á tilteknu svæði fyrr en skráin hefur hlotið staðfestingu Minjastofnunar Íslands skv. 15. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 auk þess sem sá sem ber ábyrgð á skipulagsgerðinni í samræmi við skipulagslög skal standa straum af kostnaði við skráningu skv. 16. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012.	Umsögn Minjastofnunar verður komið á framfæri til skipulagsaðila.
Skipulagsstofnun 20.02.2025	Stofnunin bendir á að leita þarf umsagna Náttúruverndarstofnunar og Umhverfis- og orkustofnunar vegna skipulagsgerðarinnar.  <b>Aðalskipulagsbreyting</b>  Minnt er á að þegar aðalskipulagstillaga verður sett fram í Skipulagsgátt til athugunar fyrir auglýsingu sbr. 3. mgr. 30. gr. skipulagslaga þarf	Leitað var eftir umsögn hjá Umhverfis- og orkustofnun en hún barst ekki inn á skipulagsgáttina á auglýsingatíma skipulagslýsingarinnar. Umsögn barst hinsvegar frá Náttúruverndarstofnun.  Í næstu skrefum skipulagsvinnunnar verður haft beint samband við Umhverfis- og orkustofnun til

	<p>að skila inn aðalskipulagsgögnum á stafrænu formi auk hefðbundinna skipulagsgagna.</p> <p><b>Deiliskipulag</b></p> <p>Minnt er á að frá og með 1. júní 2025 mun Skipulagsstofnun fara fram á að nýtt deiliskipulag sem berst stofnuninni skv. 42. gr. skipulagslaga, berist á stafrænu formi auk þess sem því verði skilað á pappír líkt og verið hefur. Í framhaldinu eiga allar breytingar, verulegar og óverulegar, sem gerðar verða á deiliskipulagi sem til er á stafrænu formi, að berast stofnuninni á stafrænu formi. Gagnalýsing og leiðbeiningar hafa verið gefnar út til að upplýsa notendur um innihald gagnanna og til að aðstoða bæði skipulagsfulltrúa og ráðgjafa við gerð stafræns deiliskipulags. Á vef Skipulagsstofnunar er auk þessa að finna sniðmát fyrir gerð stafræns deiliskipulags.</p>	<p>að tryggja að allar nauðsynlegar umsagnir og athugasemdir berist.</p> <p>Ábendingum Skipulagsstofnunar um starfræn skil á skipulagsgögnum verður komið á framfæri til skipulagsaðila.</p>
<p>Hafrannsóknunarstofnun 26.02.2025</p>	<p>Samkvæmt vatnatilskipun þurfa aðilar sem hyggjast fara í framkvæmdir, setja upp starfsemi eða gera breytingar á núverandi starfsemi sem getur haft áhrif á vatn skulu framkvæma mat á áhrifum þeirra umsvifa (sjá lög um stjórn vatnamála, nr. 36/2011).</p> <p>Með þverun og uppistöðulóni verða væntanlega breytingar á vatnshloti sem þarf samþykki Umhverfis- og Orkustofnunar. Mikilvægt er að búið sé að skoða og meta áhrifin hvað þetta varðar áður en lengra er haldið (sjá: <a href="http://vatn.is/haf-og-vatn/stjorn-vatnamala/ahrifamat-fyrir-vatnshlot/">http://vatn.is/haf-og-vatn/stjorn-vatnamala/ahrifamat-fyrir-vatnshlot/</a>). Tilgangur með áhrifamati er að setja fram lýsingu á starfsemi/framkvæmd og hvort möguleg áhrif starfsemi/framkvæmdar hafi þau áhrif að umhverfismarkmið vatnshlotsins náist ekki. Umhverfismarkmið vatnshlota eru lagalega bindandi og sýna þarf fram á að þau náist. Óheimilt er að gefa út leyfi fyrir framkvæmdir eða starfsemi ef þær valda því að umhverfismarkmið náist ekki nema ef að undanþága hafi verið veitt fyrir því.</p> <p>Rétt er að benda á að Tunguá (102-1403-R) er hliðará í straumvatnshlotinu Svalbarðsá (102-1425-R) og mun fyrirhuguð virkjun hafa áhrif á það vatnshlot einnig, ekki eingöngu Tunguá. Samkvæmt nýlegu botngerðarmati í Svalbarðsá (Hlynur Bárðarson og fleiri 2016) þar sem verið var að meta framleiðslugetu Svalbarðsár og hliðaráa hennar kom fram að í Tunguá finnst lax, urriði og bleikja og að í vatnakerfinu finnast einnig hornsíli. Svokölluð framleiðslugeta var metin fyrir lax fyrir allt vatnakerfi Svalbarðsár og kom fram að um 9% af heildarfjölda framleiðslueininga á fiskgengum hluta</p>	<p>Umsögn Hafrannsóknarstofnunar verður komið á framfæri til skipulagsaðila.</p>

	<p>Svalbarðsár kom úr Tunguá. Af þessu er nokkuð ljóst að Tunguá er mikilvægur hluti af búsvæðum fyrir laxa. Ekki var lagt mat á efri hluta Tunguár (ofan foss) í þessari rannsókn og því ekki þekkt hvort um staðbundna fiskistofna er að ræða á svæðinu, sem verður undir áhrifum fyrirhugaðrar virkjunar. Ekki kemur fram hvernig rekstri virkjunarinnar verði háttað en áhrifin á lífríki eru meiri ef um ójafnt rennsli verður að ræða. Hafrannsóknastofnun bendir einnig á að mikilvægt er að skipuleggja vel alla efnistöku fyrirfram með það að markmiði að takmarka alla efnistöku í eða við vatn og að efnistaka fari frekar fram í skilgreindum námum samkvæmt Aðalskipulagi.</p>	
<p>Heilbrigðiseftirlit Norðurlands eystra 27-02-2025</p>	<p>HNE gerir ekki athugasemdir við fyrirhugaða breytingu á aðalskipulagi.</p>	<p>Umsögn gefur ekki tilefni til breytinga á lýsingu skipulagsins.</p>
<p>Vegagerðin 27.02.2025</p>	<p>Vegagerðin óskar eftir góðu samstarfi við vinnslu skipulagsáætlunarinnar hvað varðar þætti er snúa að vegum, umferð, umferðaröryggi, höfnum, sjávarhæð, siglingaleiðum, almenningsamgöngum, námum og öðrum þáttum er gætu varðað starfsemi stofnunarinnar.</p> <p>Vegagerðin vekur athygli á leiðbeiningunum „Vegir og skipulag“ sem ætlað er að stuðla að skilvirku samráðsferli við skipulagsvinnu þannig að tekið sé nægilegt tillit til samgöngumannvirkja á ábyrgð Vegagerðarinnar. Sjá heimasíðu Vegagerðarinnar.</p> <p>Vegagerðin bendir á ákvæði VI. kafla vegalaga nr. 80/2007 varðandi skipulag og veghelgunarsvæði og þá sér í lagi að ákveða skal legu þjóðvega í skipulagi að fenginni tillögu Vegagerðarinnar að höfðu samráði Vegagerðarinnar og skipulagsyfirvalda</p> <p>Veghelgunarsvæði er 30 m breitt til hvorrar handar frá miðlínu stofnvega en 15 m frá miðlínu annara þjóðvega. Framkvæmdir innan veghelgunarsvæðis eru háðar leyfi frá Vegagerðinni. Samkvæmt skipulagsreglugerð 90/2013, 5.3.2.5. grein. Þarf að sýna veghelgunarsvæði á skipulagsupprætti.</p> <p>Á lágsvæðum við sjó þar sem hætta er á sjávarflóðum setur Vegagerðin viðmið um lágmarks land- og gólfhæðir, og er þá tekið mið af jarðskorpuhreyfingum og sjávarstöðuhækkunum sem ákvarðaðar eru hverju sinni miðað við nýjustu upplýsingar. Hafa skal sérstakt samráð við Vegagerðina vegna</p>	<p>Umsögn Vegagerðarinnar verður komið á framfæri til skipulagsaðila.</p>

	Þessa. Vegagerðin mælir eindregið með virku samráði á vinnslustigi skipulagsins.  Vegagerðin óskar eftir því að fá skipulagið til umsagnar á öllum stigum skipulagsferils	
Náttúruverndarstofnun 20.02.2025	Náttúruverndarstofnun bendir á að um er að ræða tiltölulega óraskað svæði og er þar að finna bæði votlendi og fossa sem njóta verndar sk. 61. gr. laga um náttúruvernd.  Skipulagssvæðið er afar vel gróið og lax finnst í Tunguá. Hvoru tveggja eru þetta vísbendingar um öflug vistkerfi sem jafnframt eru viðkvæm fyrir raski.	Umsögn Náttúruverndarstofnunar verður komið á framfæri til skipulagsaðila.
Vopnarfjarðarhreppur 24.02.2025	Umhverfis- og framkvæmdaráð Vopnarfjarðarhrepps telur ekki ástæðu til að gera athugasemdir við lýsingu.	Umsögn gefur ekki tilefni til breytinga á lýsingu skipulagsins.
Náttúrufræðistofnun 28.02.2025	Náttúrufræðistofnun bendir á að fyrirhuguð virkjun er á nánast óröskuðu landi þar sem er votlendi með mjög hátt verndargildi og nýtur sérstakrar verndar samkvæmt 61. gr. laga um náttúruvernd (60/2013) og skal forðast að raska því nema brýna nauðsyn beri til. Þá eru á svæðinu fossar sem njóta verndar samkvæmt sömu lögum og svæðið er rétt sunnan við Melrakkasléttu, sem Náttúrufræðistofnun tilnefndi á B-hluta Náttúruminjaskrár.	Umsögn Náttúrufræðistofnunar verður komið á framfæri til skipulagsaðila.